

УДК 94(497.6)(091)

ISSN 2233-1778

АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЈУ

ГРАЂА О ПРОШЛОСТИ БОСНЕ

5
2012

РЕДАКЦИЈА

Андрија Веселиновић, Раде Михаљчић,
Татјана Суботин-Голубовић, Ђуро Тошић, Марко Шуица

УРЕДНИК

Раде Михаљчић

Бања Лука
2012

Срђан Рудић*

Историјски институт
Београд

**ПОТВРДА ВЛАТКА ПОПОВИЋА И ЈУРАЈ БОГИШИЋА
ДА СУ ПРИМИЛИ КАМАТУ ОД ЗАОСТАВШТИНЕ
КНЕЗА БРАИЛА ТЕЗАЛОВИЋА****

Дубровник, 1469, јануар 14.

Сажетак: Кнез Влатко потврђује да су он и Јурај Богишић примили 20 златних дуката на име камате од заоставштине кнеза Браила Тезаловића у Дубровнику. Потврда је написана 14. јануара 1469. године у Дубровнику.

Кључне речи: Влатко Поповић, Јурај Богишић, Браило Тезаловић.

Опис документа и ранија издања

Потврда је сачувана у оригиналу и чува се у Државном архиву у Дубровнику. Исписана је курзивом у 11 редова, на листу хартије који је пресавијен на два једнака дела димензија по око 22,5x30 цм. На позадини се налази запис: *1469 adi 15 zenar. Espeditoria di Vlatcho Popouich ducatus 20 di pro d. Brailo Tesallouich.*

Ранија издања: Љ. Стојановић, *Повеље и писма* I–2, 172–173.

Текст документа***

5 + Ва име Сѡ(тъ)ца и Сина и Светога Дѡха амин(ь). Ми Влатко Поповик(ь) давам(ь) на знание |2| свакомѡ члелекѡ (!) ере примих(ь) с моель родинакомѡ Юриемѡ Хваловићем(ь) |3| вдѡ кнеза и вдѡ властела дѡбровачцехѡ кѡ дѡкаты златех(ь) вдѡ(ь) поставе |4| наше ближике кнеза Браила Тезаловића шо га е пристопало на годице |5| прѡта ѡ четири ста дѡката кое има ѡ комѡнѡ дѡбровачкомѡ и есмо

* Ел. пошта: srdjanrudic@yahoo.com

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете и науке Републике Србије *Српско средњовековно друштво у писаним изворима* (ев. бр. 177025).

*** Редакција издања и превода: Т. Суботин-Голубовић.

|6| ПЛАКЕНИ ЗА СВА ВРЕМЕНА МИНѢТА И ЗА ГОДИЦЕ Ч8ѣѣ ЛЕТО ·К· ЖЕНАРА
|7| МЕСЕЦА. А СВОИ ОПѢНО ЗПИСАСМО ДОКЛЕ МЕРѢ НАМИ ВИДИ ПРАВДА
И СБНА|8|ГЕ СЕ КОМѢ СЕ УДѢ НАСѢ ДВЕЮ Ѣ НАПРЕДАКѢ БѢДЕ ПРИСТОПАТИ
10 ѢЗМАТИ |9| РЕЧЕНИ ПРѢТЬ И ДОХОДАКѢ. ПИСА СЕ Ѣ ДѢБРОВНИКѢ |10| НА
·ДГ· ДНИ ЖЕНАРА МЕСЕЦ(А). ПИСАХЪ ГА ВЛАТКО ПОПОВИК(Ъ) |11| СВѢММ
РѢКОМЪ НА Ч8ѣѣ ЛЕТО

Превод документа

+ У име Оца и Сина и Светога Духа амин. Ми Влатко Поповић дајем на знање свакоме човеку да сам примио с мојим рођаком Јурјем Хваловићем од кнеза и од властеле дубровачке 20 златних дуката од оставе нашег рођака кнеза Браила Тезаловића што му је припадало као годишња камата од 400 дуката које има у Дубровачкој општини и да смо плаћени за сва протекла времена и за годиште (које се свршило) 20. јануара 1469. године. Ово записасмо док се међу нама не види правда и не (нађе) установи коме ће од нас двојице убудуће припадати наведена камата и доходак. Писано у Дубровнику 14. јануара. Писах ја Влатко Поповић својом руком 1469. године.

Дипломатичка анализа

Потврда коју овом приликом објављујемо у тесној је вези са документима анализираним у претходним бројевима *Грађе*. У њој се као наследник заоставштине кнеза Браила Тезаловића први пут јавља Јурај Богишић, син Браиловог брата Богише. Дотад су корисници добити од камата на 400 дуката, колико је Браило уложио у Дубровнику, били његова кћерка Јелача и Влатко Поповић, син Радича Озрисаљића. Браило је умро 1437. и отац па све до њене смрти 1466. године, добит је припадала Јелачи. Она је тестаментом за свог наследника одредила Влатка Поповића. Он је био једини корисник годишњег дохотка од 20 златних дуката за 1465, 1466. и 1467. годину.¹

Браило је тестаментом речених 400 дуката оставио својој жени Витосави, с тим да после њене смрти корисник буде Јелача. Наслеђе би потом припало Јелачиним синовима, а уколико их она не би имала, онда

¹ P. Živković, *Baštinici zaostavštine Braila Tezalovića*, Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu 9–1 (1973) 319–325; С. Рудић, *Три потврде кнеза Влатка Поповића о примању дохотка од заоставштине кнеза Браила Тезаловића у Дубровнику*, ГПБ 3 (2010) 153–162.

10. a 82

Handwritten text in Cyrillic script, likely a historical document or letter. The text is dense and covers most of the upper half of the page. There is a large, dark, irregular stain or hole in the middle of the text block.

Faint handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a reference.

1969 год 15 июня
Справка о village population
с 1920 года до настоящего
времени

10. a 82

наследницима његове браће Хвала и Богише. Јелача је тестаментом за свог наследника одредила рођака Влатка Поповића.² Јурај Богишић, син Браиловог брата Богише, био је према тестаменту законити наследник Браилове оставштине и тражио је од Дубровчана да то уваже. У ту сврху је састављена потврда о његовом пореклу коју је потписало девет особа које су некада са Браилом биле у служби војводе Радослава Павловића. Ова потврда је састављена између 5. фебруара 1468. и 14. јануара 1469.³ Јурај Богишић је поменутом потврдом доказао Дубровчанима да је он син Браиловог брата. Анализа тестаamenta Браила Тезаловића показује да Влатко Поповић и поред садржаја Јелачиног тестаamenta није имао право на Браилово наслеђе, као и да је Јурај Богишић његов једини законити наследник.⁴

Дубровчани су и поред тога 14. јануара 1469. исплатили суму од 20 дуката и Влатку Поповићу и Јурју Богишићу. Из тога је јасно да су Дубровчани прихватили Јурја Богишића као Браиловог наследника, али да још нису донели одлуку у вези са Влатком Поповићем. Стога су једноставно решили да доходак поделе између њих двојице. Сигурно је и да Влатко Поповић није тако лако намеравао да се одрекне прихода који је користио неколико претходних година. На основу дела текста потврде у којем пише **а ѡвои ѡпћено ѡписасмо докле мегѡ нами види правда и ѡбнаге се комѡ се ѡдѡ насѡ двею ѡ напредакѡ вѡде пристогати ѡзимати речени прѡтѡ и дохѡдакѡ** може се закључити да је у Дубровнику поводом овог питања вођен спор.

Документ, настао у Дубровачком архиву 16. фебруара 1470, сведочи да је Влатку Поповићу ускраћено право да користи доходак од Браилове заоставштине. Као једини наследник Браила Тезаловића именован је Јурај Богишић.⁵ Проблем наслеђа Браила Тезаловића овом одлуком ипак није био коначно решен. Потврда настала 12. фебруара 1475. сведочи да су доходак за претходну годину заједно подигли Ђурађ, син Радашина Богишића, и Влатко, син Радича Озрисаљића.⁶

² P. Živković, *Baštinići zaostavštine Braila Tezalovića*, 320–321.

³ С. Рудић, *Потврда да је Јурај Богишић синовац Браила Тезаловића*, ГПБ 4 (2011) 151–160.

⁴ P. Živković, *Baštinići zaostavštine Braila Tezalovića*, 321–322.

⁵ P. Živković, *Baštinići zaostavštine Braila Tezalovića*, 322–323; Е. Куртовић, *Из историје банкарства Босне и Дубровника у средњем вијеку*, Београд 2010, 113.

⁶ **Ђѡрађѡ синѡ Радашина Богишића и Влатко синѡ Радича Озрисаљића ближике и редиѡци пѡкѡинога кнеза Браила Тезаловића**. Љ. Стојановић, *Повеље и писма I–2*, 199–200.

Srdan Rudić

Institut d'Histoire

Belgrade

**CONFIRMATION DE VLATKO POPOVIĆ ET JURAJ BOGIŠIĆ
ATTESTANT LA RECEPTION DES INTERETS DUS SUR
L'HERITAGE DU KNEZ BRAILO TESALOVIĆ**

Raguse, 1469 Janvier 14.

Résumé

Le document analysé, rédigé le 14 Janvier 1469, confirme que Vlatko Popović и Juraj Bogišić ont perçu 20 ducats au titre des intérêts dus sur l'héritage de Brailo Tezalović conservé à Raguse. Sur la base de cette confirmation il est permis de conclure que cet héritage a fait l'objet d'un litige et d'un procès mené à Raguse. En l'occurrence, les Ragusains ont reconnu Juraj Bogišić, fils du frère de Brailo, Bogiša, que Brailo avait désigné comme son seul héritier légal dans son testament, mais ne se sont pas encore prononcés s'agissant de Vlatko Popović qui est devenu son héritier par le testament de la fille de Brailo, raison pour laquelle ils ont partagé la somme due au titre des intérêts entre ces deux héritiers

Mots-clés: Vlatko Popović, Juraj Bogišić, Brailo Tezalović